

Gyümölcsös tervezése - héjastermésűek

A gesztenye, a dió, a mandula és a mogyoró egész évben fogyasztható, méltatlanul háttérbe szorult értékes beltartalmú gyümölcsök. Az utóbbi három fajnak a gyümölcsök közül nagyságrenddel magasabb (15-30% !) a fehérjetartalma, igen magas az olaj és B vitamin tartalma, emellett pl. értékes rákmegelőző anyagokat is tartalmaznak.

A dió levegős, mélyrétegű talajon, napsütötte, meleg helyen érzi jól magát. Természetes előfordulási helyén jellegzetes "folyókísérő" növény, ezért vízigénye fokozott, érdemes öntözni. Teleinket jól tűri, de a tavaszi fagyok károsíthatják. Az oltott dió a magonccal ellentétben jóval kisebb koronát nevel és hamarabb fordul termőre. Saját magból vetett diót azért se ültessünk, mert egy évtizedbe is beletelhet mire kiderül, hogy milyen is lesz a várva-várt termésünk! Inkább ne sajnáljunk a dió oltványra pár ezer forintot. Négy államilag elismert fajta kapható, melyek mind igen kiváló termést adnak. Az Alsószentiváni 117 neveli a legnagyobb koronát, de korán termőre fordul. Az egész országban telepíthető. A Milotai 10 termőhelyre igényesebb, legjobban keletkezési helyén, a tiszaháton érzi jól magát. Középerős növekedési erélyű. A Tiszacsécsi 83 inkább jobb minőségű talajokra való, közepes koronát nevel. A Pedro az egyetlen oldalrügyekből is termést hozó forgalmazott fajta, ezért igen korán termőre fordul, kis koronát nevel és bő termést ad, de rendszeres trágyázást és öntözést igényel és kissé fagyérzékeny.

A mandula melegigényes növény, hazánk termesztésének északi határán helyezkedik el. Rügyei télen -17- -18 °C-on károsodnak, de sokkal veszélyesebb igen korai virágzása miatt a tavaszi fagykár, ezért fagyzugos helyre ne telepítsük. Jól terem a sekély termőrétegű, kissé kövecses, erősen meszes talajon is. Vízigénye mérsékelt, de a szélre érzékeny. A félkemény héjú kiváló tulajdonságú Tétényi rekord és Tétényi bőtermő fajták a legelterjedtebbek.

A mogyoró kedveli a nyirkos talajú napos helyeket. A legsivárabb homok- és nehéz agyagtalaj kivételével sekély termőrétegű talajon is jól terem. Éghajlat tekintetében valamennyi gyümölcsfajunk közül a legigénytelenebb. Hideg teleinket jól bírja, de túl forró déli lejtőkön csak öntözéssel terem megfelelően. Árnyékban rosszul terem, de a félárnyékot jól bírja. Bokornak vagy kis fácskának is nevelhető. Legbővebben termő, nagy hengeres makkú fajtája a Cosford K2-es klónja.

A szelídgesztenye csak középötött, laza szerkezetű, kissé nyirkos, mészmentes, savanyú talajon, az országban kevés helyen termesztendő eredményesen. Hegy- és domboldalak északi szélétől védett, meleg déli lejtőin érzi jól magát. Sajnos az utóbbi években elhatalmasodott az országban a gesztenyepusztulás, melyet több gombás betegség okoz. Eredményes védekezés még nem ismert ellene. Annyira érzékeny a környezetére, hogy termőtájanként eltérő fajtái alakultak ki, melyeket érdemes a nekik megfelelő körzetbe választani (így pl. a Dunazug és Börzsöny hegységbe a Nagymarosi fajták valók).